

Egyed Emese

MADÁRCSONTÚ VERSEK

TARTALOM

Cirmos eltűnik	Átmenet
Felirat	Csalás
Szerenád	Várákozás
Viadal	Verseny
Fölvétel	Advent
Színes	Ajánlás
Karcolt üveg	Táj hegedűvel
Hiába	Félidő
Tájoló	Biztos menedék
Felhő	Pasztell
Tánc	Táviratok
Két félparádé	Vadászat
Csendélet	Gesta
Csírák a havon	Önként
Szélhárfa	A kiáltás
Kézi levonat	Jeladás
Kopoltyúdal	A többi
Pereg a hó	Elveszítlek
Várok	Mint holdfényt a fák
Takarodó	Hagyaték
Másolat	Karnevál
Énekeimben	Lejárt szavatosság
Históriás töredék	Tűz, víz
Fehér juharra	Lehelet
Képeslap	Filmvázlat
Órjárat	Kotta nélkül
Villanella	Gyűrű
Függöny	A liliomokért
Levelek	Vissza
Itt az idő	Elillanunk
Igéző	Messze
Harmat	Körpályák

Cirmos eltűnik

(Részlet egy hazai levélből)

Tudod, a macskátok, az itt maradt.
Kóborol, visszatér... Napok alatt
átvette a hely lelke szerepet.

Vajon miért nem tartott veletek?
A fal tövén, gyöngyvirágtöveken
a délelőtti sugárban pihen,
aztán - indul. Szigorú-hangtalan
keres a ház kihalt zugaiban.

Mit őriz, nem tudom. Útvonalát
egyre jobban elhanyagolja; vád
és hajszoltság fakó lámpája ég
titokzatos szemében. Menedék,
kegyelemkenyér nem az ő világa.

Hunyorog. Félti otthonát, hiába
vált tavasz nyárra, nem néz új gazdára.

(Rigót hintáztat a diófa ága!
Gyöngyvirágok sarjadnak gondozatlan.)

Gazdátlan lehetsz bármely pillanatban.

Utóirat

Vihar vonultán felleg közt dorombol.
Tejutat épít árva csillagokból.

Felirat

A Hajtásvölgy agyagleleteit
sárfolyás iszapolja még mélyebbre!
Cseréppalmettákon sírjon a szél!
Metssze a Kőközt tündér kéz szívedbe:

ne értsd, hogy fű, fa, víz miről beszél!
Nem érdemelted meg, hogy itt szülessél,
ha el tudsz önként menni. Gyászfehér
a hajnal, és a némasággal testvér,

mert mindhiába varrta koponyád
ős csonttűivel éjszakákon át
elleshetetlen titkú istened.

Nehéz kimondanom... Isten veled.
Mázsás szabadság nehezül reád:
föld a leletre! Immár viseled.

Szerenád

patkolatlan percek dobognak körül
aligha lesz merszed velük hogy örülj
csupavirág tájak gyermekkorodat
küldenék utánad kígyóburkodat
otthonod ha volna elpihenhetnél
tüske nem horzsolna nem kergetne szél
majd a hold abroncsa pánt lesz fejedén
szédült nap korongja forgat szüntelen
hol figyelted egykor szíved ütemét
vaspatájú ménes nyargal szanaszét

Viadal

elájult a hold sziklákra zuhant
fogai törtek könnye vére hullt
hangszálaid lazulnak póre lant
egy percet élsz elég hogy eltanuld
miképp utánozz vészjelt diadalt
fulladó tölgyet emberrügyezést
előidézd a dagályt lásd meghalld
eljátszd a kerek homályt elveszítsd
érzékeid rostjában rejtező
riadt felhangú tarajfejű csöndek
kibírhatatlan törvény tör elő
időtlen holdnegyed tűzből és vérből
távcsőszennyezte fényes messzeségből
sziklák porladnak pillantásodon
elapadnak a lágy vizek előtted
csorba árnyékká szóvá változom
utolsó kör előhívtad megölted

Fölvétel

nézd a bohócfejű lángot
rögzítőben az álmod
filmhívóban az éjfél
sírj mielőtt hazatérnél
sírj csönd harangjai szólnak
cirkusz ezüstje leolvad
fényből az árnyék kiválik
szó huny ki pernye világít

Színes

úszik a táj lesüllyed az idő
nem foglalkoztat hogy temettek el
egyszer minden lehullt fohász kinő
ezüst ködöt ezüst sugár terel
fehér szavak közt csöndforrás fakad
észrevétlenül siklik kő alá
készítsd te gyöngé próbákra magad
ne firtasd honnan miért és hová
bükkerdő szűri sóhajtásodat
lentáblán remeg át a félelem
egyetlen árnyék ösztönmozdulat
s elég a színes-hangos kép velem

Karcolt üveg

Miközben úgy tűnik, hogy égi, földi,
ég-földön túli képeid fakó
foltokká kopnak, szívedet betölti
a békeesség, mint mély medrét a tó,
miközben éli életét a város,
sötét bukik le, mattot kap világos,
hajók úszkálnak elképzelt vízen,
hegyi utakra csengős álmod indul,
halk érverés hallszik a fenyvesen túl,
fekete-fehér dalfoszlány üzen:
valaki ismeretlen ablakából
világba néz, nem fogja föl a távol
tél végi szikratávíró csöpp jeleit,
csak hallgat, áll, de lehet, hogy csak árnyék,
sziklatű árnya, nyurga felleg ága,
ló ugrik, elrabolják a királynét,
lehelhetsz összevissza karcolt ablakára!

Hiába

Drótlepke. Átrepült az ablakon.
A semmi üvegének ütközött.
Homályos csönd gyújt tüzeket, dalom
már nem vergődik szélbogok között,
már nem vergődik, tenyeredbe hull.
Fogadd el: nem kötelez semmire.
Szirom volt? Pernye. Szótüzeken túl
ötlet sugallta, sóhaj ejti le.

Tájéoló

*közelebb jön hozzád a csöndrigó
tenyeredből szavaid elfogadja
tenyeredből száll sóhajnyi magasba
úgy tűnik el hogy észre sem veszed
nem tűnik el fölötted él a göncöl
szekérrúdján kapaszkodik először
széntestű árnyékot rajzol szívednek
s ha letörölnék eltűnsz tán te is
közelebb érsz a leszakadt hidakhoz
nem sejtheted milyen kékségbe jutsz
mély vizeken mély szakadékok nyílnak
szárnysarjadás élőszó-zuhanás
csöndzuhanás törpe nyírfák temetnek
időlapok szőnyegén dér remeg
tekints rám Isten elhagyott a lélek
vagy mindörökre küldj rám felleget*

Felhő

Hintázik a nap, bársony hegyeken
gurul a fénye, szakadékba hull,
emelkedik sötétlő seregem -
csillag hunyorog a tudaton túl,
nehezen szánja rá magát a fűz,
hogymint tavasszal, áttetsző legyen,
a szélben nehezen hamvad a tűz.
Belenyugszom, de olyan nehezen!
Már csönd és hangzás egyformán közel
s egyformán távol, vércörökhöz ér
az idegenség, hófelleg föld el,
s árnyék lesznek, alaktalan, fehér.

Tánc

Vigyázz, napunkat farkas kergeti!
Vasfal vagy időzített szakadék
életkedved, büszke nyakad szegi;
ne nézz a mélybe: megtéveszt a kék.

Leszámítva a kivételeket,
világgá mentek jóbarátaim.
Nevetséges úrcérnán billegek;
szemem a semmi fényes árkein.

Kutya legyek, ha értem, mire jó,
de lépek, lélegzetem is remeg.
Szívemben elsüllyedt viking hajó.
Elhullatok számokat, neveket.

Merítsétek a hálót üdvömért
a legvörösebb tóba: hullhatok
védelem nélkül. Ábrándokat, vért
veletek vesztek, bukott angyalok.

Két félparádé

gyöngyvirágos kedvedtől sírni kell
deret idézni lángot fűjni el
nem hívlak dél negyedén éj felén
csöndhidak lengő láncán jöjj felém

csöndpillérek árnyékot tartanak
belső száműzetésben él a nap
odafönn még parázsló köszenek
külső fejtésben villók rejlenek

szavakból sodrott pányván táncolok
estem semmik hálója fölfogott
számárhát-ívű sajgás vesz körül
egy perc megalvad egy perc megkövül

*

most öltözik a hajnal kék szavakba
most búcsúzik kéményektől a hold
lehull a táj redőnye szétfaragva
szél ujja ébred fényfűzőket old

kegyetlen képű reggelek között
ki tudna rádismerni ködkabátod
gallérja elföd húrok hangközök
függőkertjén sarjadnak füstvirágok

fölröppennek a repülőterek,
csörgősipkádön lángra gyúlt a bojt
mert itt sem voltál elfeledtelek
csúf kis rigók éneke megfagyott

*

két félparádé összeáll a játék
körbeforog a múlás mint a seprű
ponyvát szövök belátható világét
hát isten áldjon gyöngyvirágos kedvű

Csendélet

Emlékszem én a mustízű homályra!
Már lombot hullatott a gondolat.
És nem volt, most sincs, aki belevágja
a csönd falába a holdpoharat.

Mégis kuncognak, mint a láthatatlan,
kis bolygók, a fakóhajú diók,
szertegurulnak szomjas indulatban;
ismét elnapoltunk egy dáridót...

Köszönöm Érisz vagy Párisz almáit,
de hol van a tavalyi hó? Az ábra
sohasem az, amire szívünk áhít,
s Szindbád jött-ment (remeg a gyertya lángja).

Csírák a havon

Ha összevissza borultak a tárgyak,
s az idő elkenődött, mint a paszta,
ha bukhat a hős és a szenny kiválhat,
s az óvilágra új cégér ragasztva,
s ömlik a szó, mint csatornacsövön
a sűrű minden, és ha kő kövön
nem akar már maradni - eleven
gubancba forrt az igaz és a talmi:

hiába próbálsz kezdeni velem
akármit, mert csak kiáltok, kiáltok,
saját fejemre idézem az átkot,
hogy nem így kellett volna, hogy nem így kell
sáfárkodni ajándék életemmel,
hogy tüsketelevény a gondolat,
gúzsba kötött - szorítja torkomat;

még most is bennünk él a rettegés
imáink, csókunk, álmunk közben is,
s ha kiszabadulunk, csírák a hóra,
leolvadunk az anyaföldre folyva,
még akkor sem biztos, hogy új erővé
sarjad bennünk a rettegés, a múlt -

S ha méltatlan vagyok rá: váljak kővé,
szirommá, mely szabad vizekbe hullt.

Szélhárfa

Kék hárfahúrok, vízesés, madarak esti csöndje,
hazai föld talpad alatt, világfa tejút-törzse
és lebbenő árnyalakok - idegenek, barátok;
töredező párkányzatok, csupa gazdátlan zálog,
kaszáló sziromkönnyei,
virágzó somfák berkei,
árvák maradtok, árvák!
Valami végleg elveszett,
táncuk leszálló levelek
még csöndesebben járnak.
Fehér köved mély kútba hullt, sokára csobban, idegen,
soká visszhangzik még a múlt -
kék akkord hárfaidegen.

Kézi levonat

Mért nem kötötted gúzsba magadat?
Miért is vitt a lábad, ahová vitt?
A vérző vadlúd milyen hangot ad?
Hány buktató az út hazáig?

Miért tépted szét annyi metszeted
és versed, miért szabadulnál
mindentől, ami vagy? Hogyan lehet
hogy napjaidra köd borul már?

Mint a festék: szavaim kiszikkadnak,
szavaid mögött szomorúság hallgat;
s belátom immár: hasztalan keresném
az eredeti dűcot: rozsdá, repkény.

Kopoltyúdal

Már lehalásznak, mint a pontyot
mezősegi tavakról ősszel;
pocsolyásodnak már a dolgok:
horgoktól, hálóktól rejtőzz el;

nem mintha élni érdemes
lenne; mind csak ételt keress,
növekvő helyet aprádnak,
öblöt, hol kiki levegőt kap
és fényt, ha épp az kell neki;

pákáját a nap rád veti,
és megtalál egy hajnalarcú
hullám alatt a pusztulás:
fakó pikkelyű utakon
vonszolni kezd könyörtelen,
és nem adódik alkalom,
hogyan fölkészülj és megbocsáss.

(Elmondom esetét a halnak.
Fogyófélben az élelem
Kolozsváron. Az ember hallgat,
de remél úton-útfelen.
Most jön az öröm, ünnepély:
sorba álltam, pontyokat vettem!
Halszagú novemberi éj.
Halzsír ragadt a perceken.
A szálkát szemétre vettem,
elmosogattam az edényt.
Kopoltyúdal tavi színekben,
háziasszony-ritmus szerint.)

Pereg a hó

A Vlegyászán most csitul el a szél.
Most hajlik a fagy roppant dereka.
Az áfonyató álmában beszél -
a holdas csöndben lassan pereg a
megbocsátás ajándék-havazása.
Sisakvirágok kóbor túskevéza
ünnepre vált: befogadja a táj.

Kihalt birtokát az idő bejárja,
nincs tobozfűrt, hogy ne ingana ága,
pereg a hó: hogy nyugalmat találj.

A völgyek biztonsága messze lent -
a csillagok színes világa távol,
várakozó csöndesség idebent.

A fenyvesen a fehér átvilágol.

A Vlegyászán vastagodik a jég
tavaly csontszáraz patakmedreken.
Madárszárny lebben, megvillan a kék,
felröppen szívbe fagyott énekem:

havazz, havazz! Boróka álma érzi
mindenen át. Élni fogunk, hiszem.
Most - várakozz. A csoda benned érik,
s felujjongsz majd! Túl tüskén, könnyeken.

Várok

Még kincseim rejtőznek kő alatt,
gyökér alatt, kiszáradt vízmederben.
Világhír, vásár tőlem elhaladt;
várok a szóra: nincs más csatatervem.

Még árnyék fedi szőlőtöveim.
Némák a hársak, zsibbadt rózsavesszők
bőre alatt gond; várak kövein
gyöngye sugár keres tükörnek tetszőt...

Várok, hiszen a béke is eljő,
ragyogása ír fejfámra nevet.
Nem is leszek több: csöndes fodrú felhő.
Vagy szóban hang. Vagy kép körül keret.

Takarodó

Mi volna ezen szégyellnivaló?
Gyöngék vagyunk, akár a megrepedt
harangtorony, elhagyjuk a teret -
hadd küzdjön, aki nem próbálta még!

Már ez a kor, mint máglyatűz, leég,
egymást okolják vének s gyerekek
(mi volna ezen szégyellnivaló?),
egy emberöltő semmibe pereg,
egy nemzetöltő... Vándorlásait
tanulmányozza majd tudós sereg;
szívünkbe tetterős nyű költözik,
szavainkon rág az emlékezet,

ha lesz az is. Letűnt napunk helyett,
mi volna ezen szégyellnivaló,
valami hemzsegni fog... Ezeret
egy ellen! Sikolthatjuk, hogy Trója, Trója!:
fenyőinkből épült az új faló.

Másolat

Átalakultak szimbólumaink.
Talpon száradt el a délceg fenyő,
világtalan a csillagrúgó táltos.
A várrom körül szemétszag, meleg,
kifáradtak a legendás szelek,
s napjaink fölött - ő, ki ő? Ki ő! -
fáradhatatlan éhes héja szálldos.

A farkashorda törvényei közt
nincs víz, nincsen só gyöngye szarvasoknak:
csapásaikat önként hagyják el.

Csönd, csönd, csönd, alkony: szabadság füröszt
otthonuk-vesztett, elvadult tinókat,
s idegen szavú madár énekel.

Énekeimben

gázlómadarak riadásra kész
szíve és röpte és sorsa
idő-cserepek sohasem egész
nyugalom vágyak lebontva

néha tó tükre és béke alkonyaté
néha hínár pusztulás
néha lidércfény mindig varázs
varázs

gázlómadarak rejtekén remegés
vízi világban élek
érezem a mélység és a magasság
örvényes ízét a lélek

föl-le száll bennem
rejtőzik bennem
csöndesül énekeimben

Históriás töredék

köszöni szépen erdély éppen múlik
kűszködünk benne halálunkon túlig
nem adjuk úgyis odavan

szüless légy vélem hontalan
szüless még mindig túl kevés
az áldozat a szenvedés
csaló világra tervezünk
mentsd magad tündér gyermekünk

csodálatosak a várak ködből szóból
történelmi honfibúból
csodálatosak a feltámasztás elméletei
fáj a dombok bőre a hazugság
áradatától riadt fíntorokba rándul
a táj

síneken kukák mögött láthatatlan
játékszerekkel bíbelődnek az erdélyi
gyerekek bújócskájuk mindig
félbeszakad

ábránd kivágott almafa virágzik
színhely marad a szolgálat örök
úr lenyilazza hűségese szolgáit

Fehér juharra

Röppen a kékbegyű hajnal.
Fényszúnyogok jelre várnak.
Rovással, zárt ívű rajzzal
őrzik a bükkök a várat.

Lármatűz? Talpalatnyi.
Remény... Gyermekharagnyi.

S itt ül a lócán a múlt is.
Borvízben mossa az arcát.
Égre hunyorgat a kút is:
vívja a hajnal a harcát.

Alszik a kékbegyű a lápon,
ébred a ködkarú kétely.
Álmaink is csupa várrom,
bálványos, lármafa, őrhely.

Képeslap

Felhők hullámán hűvös éj
siklik fölénk, mint árbocerdő.
Recseg az ócska rádió:
hány halálnemre van esély,
hány határt lép át a tekergő
gondolat minden másodpercben,
ki elvetemült és ki jó,
hányan szenvednek most helyettem...

Csönd függőágyán ring a hold:
üveggomb cérnaszálon.
Nyugszik a lesz, fölkél a volt;
gyöngye ívfény köztük az álom.
Képzelet-denevérek röpte
hullámmalábok résein
vált egyre szűkebb vak körökre:
hangokra bontja sejtjeim.

Elsüllyedt hajótest körül
úszik a szó, egyetlen ékem.
Rád hagyom útját örökül!

Halpénzek csillognak az égen.

Őrjárat

Hajnalban, majd ha sátort bont a csönd,
s cövekeit az éjszaka fölszedte,
és hegyet-völgyet formáiba önt
a fény, nincs ösvény, mely odavezetne,
ahol légváraid még állanak,
ahol nem döntött le minden falat
a jóvátehetetlen-tévedő
idő,
ahol még déli hegyoldalakon
lombsátort fon az élő nyugalom,
hajnalban, rezzenetlen fák alatt
neszez a gond, még formátlan szavak
fészkeiben, remél vagy nem remél:
köröz vesztett csaták
köveinél.

Villanella

a szánom-bánom tekintetek új
hajtásai hajladoznak a fényben
gyermekhalánték méri az időt
gyermekszavak rögeszmés madarak
de kettéroppant csönd pallóján át
harsognak békatorkú trombiták
most éled a folyó keletre néz
csodák alusszák örök álmukat
szűk évszázadok ködterhe alatt
repednek roppant ólomüvegek
már rózsakaput font az ismerős
város tisztuló árnyékaiból
messzire jutsz a nyár föléd hajol
szellőfiú tépázza füledet

Függöny

Holnap nem megyünk bábszínházba!
Nem indul be a játszóház.
Már Balló Zoltán játékára
csillaggyerek-tábor vigyáz,
holnap nem megyünk bábszínházba,
leszakadtak a függönyök,
maradtunk bábu-árvaságra...
Bebocsátásért könyörög
a hold a virrasztó szobába:
nincs jegye, ünneplő ruhája,
de fürdött sirályok között
s cipóképére fagy a bánat...
Zárjátok be a bábszínházat!
Bocsássátok el csöndben őt,
békéljete meg, kétkedők;
égi truppokban játszik Zoltán.
Ott mondja: eljöhetnél
hozzám.

Levelek

Oly messze vagytok tőlem mint a szélvész
ha fellegek közé vág ostora
csillagpályák ívén robog körülnéz
hegy-völgy fölött nem száll alá soha

oly messze vagytok hiányoztok innen
miképp hiányzik rengetegeinken
lustán heverő nyári zivatar

nyári zápor de szavaim elhagynak
nem vagyok ura verses indulatnak
miféle horgon akad föl a dal

holdbakter tányérja jelzi a váltást
vassíneken veri ki a kiáltást
el nem hallgat őspanaszaival

ha kiszárad a torkom és a kút
oly messze vagytok tőlem mint a zápor
hogyan maradjak hogyan menjek máshová hol
ellenem nevelnek vádat tanút

temessük el megszokott tárgyainkat
gyökérzet ágbog virradatot ringat
nem árval el ha régen elveszett

álmok dorongján szitakötő szunnyad
kísértetlombot csóré fák hazudnak
mélyben magasban szellőút vezet

bármerre jártok egykori barátok
kitanuljátok a pojácaságot
sapkátokon a csörgő én leszek

oly messze vagytok tőlem mint a szikra
ha tűzről ábrándozni sem lehet
könnyem a fény csiszolja felnagyítja
látom a rügyet és a levelet

Itt az idő

elfáradt már a domb és elsimul
fennsíkok gerincsora beszakad
nap hold elrejtezik sírni tanul
megáll földbeszivárog a patak

dől a torony lehull a mutató
beomlik minden kút és sziklarés
félbemarad az út elfogy a szó
elfogy a halál és a születés

elfáradtam hiába vártalak
rosszul sodortak fonalat a párkák
rézpénz az égen lenn bádoghalak
elfáradtam elsüllyesztem a bárkát

Igéző

úgy szólanál mint őszi ingoványok
között a hold lírája szólanál
szétperegne a fény titkolt magányod
szitakötőd fűzre holtágra jár

ében hajón közelget szép szavak közt
e néked szánt parányi hallgatás
ki sejti még mit örökölt ki megküzd
hová villant jelet a csöndparázs

külszíni fejtés üszkös sebe lüktet
őshonos pintyek füttyszava fakul
eltévedt csillagok öledbe gyűlnek
szakad a part a fenyveseken túl

lidérc remény hunyorog álmaimban
pár lobbanásnyi minden amit írtam
elnémulhat már garabonciásod
megszólalnak az őszi ingoványok.

Harmat

Úgy tudsz, kedvesem, rólam, mint a bor
a tavaszcél: valami összeköt.

Nem érdemes kutatni, mi. Rabol
s ajándékoz kénye szerint a föld,
ragyog és elborul az ég velünk.
Csöndes a szív, az árapály dobog,

a dal harmatcsöpp, pókfonalon csüng.

Hajótalan, sirálytalan, nehéz
vizek sodornak, számvetésem kész,
s hiszem: öröm leszek, pár pillanatnyi kincs
- bor vagy sugár -, hozzád közel egészen:
csöppnyi világban, harmatkölteményben.

Átmenet

holnap átállítjuk a szívverést
előbbre visszük fölös ritmusok
keringenek majd szélbe gabalyodva

holnap a szó-macskakölyköket vízbe fojtja
valami ellenállhatatlan tetterő
bemosakszik majd a célszerű semmi

hol jártál eddig merre bujdokoltál
miféle hallgatag völgyre borult
álmod idézte idővesztő ének

voltál elmúltál itt a szívverésed
mint hanglejtés magyarja lassan elfogy
krikszkraksz szeresd a gyermekrajzokat

Csalás

Amikor ezt a verset olvasod,
leülök én is veled átellenben.
Közénk hevernek nyulak, ordasok,
átszól nekem a vers: itt jól vagyok,
most barátkozom kíváncsi szemekkel,

most végre elborít a levegő,
nyomasztó sorsomból elillanok.
Fülel a félelem, a zord erő -
játsszatok velük: elhagyott lapok
zizegnek már; titeket áldjon Isten!

Hitegettem magam a hűségeddel,
szó, te javíthatatlan szökevény;
folytatom majd a játékot; te kezd el
(nyúl támad, farkas fél a közepén).

Várakozás

csönd ébred fog mögött ajak mögött
kékarcú esték adnak fogadást
kis nagy göncöl tengelye eltörött
várakozásunk hadtér puha pást

nevetséges halál előszobája
éggömb falusi katedrák falán
zsibbadt csuklójú árnyék ötletlárva
ágas-bogas félelmek versparány

Verseny

tetők omolnak süllyed már az út
ezüstbe metszem ezt a csöndet itt,
világra hívok védelmet tanút
fölfedem elmém torz küzdelmeit

csak hogy a reggel őszintébb legyen
hulljon sugár felénk tekintetére
csak mert szavak közt távolság terem
mert hiába hullott a percek vére

te szállj magasra madárcsontú versem
zsibbad a táj ágakra fagy a semmi
hazug a bíró méltatlan a verseny
soká maradnék útra kell már kelni

Advent

A Kalota hegyére mezítlábas
felleget fut fel nyugatról; legurul
a napkeleti lejtőn: már a város
messzi folyóvölgyek kódéba hull.

Azért jöttem ide, hogy jobban lássak,
s megértsem, minek vagyok eszköze.
Térdemhez kúsznak gyalogfenyő-társak,
úgy kérdik, hogy a sorsom megköt-e,
mint folyondár az omló várfalat,
vagy, mint a sarkcsillag a hegygerincen:
párhuzamos fényvonalban halad;

térdemhez kúsznak, mint sötét habok
valami régvolt tenger tetejéről,
sópára száll, szívemben a horog,
alkonyvitorlám délkörök közé tör;
s miféle kikötő ez itt? Madártalan
csöndjében több csomót rándul a szél;
észrevétlenül oldom el magam:
a kóbor gondolat is hazatér.

Látvány foszlik szét szikrás ég alatt:
világító ösvények sugaras
szertefutásban jelölik a véges
teherbírású hétköznapiakat;
sír a levegő, mint üllőn a vas -
s az idő bennünk izzó hófehér lesz.

Ajánlás

csönd poroszkál utamon
most bízom rád magamat
földed szívét hallgatom
sír a sár a híd alatt

mindhiába könyvlapok
pontos helyzet jómodor
csontkereplőt forgatok
írtam akkor s ott ahol

ha nem táncolsz járom én
égi földi dobogás
érzékeid peremén
s zuhanok hogy messze láss

Táj hegedűvel

Színes sugár fölé hajlik az ősz
kíváncsian, szorongva. Mint a gyermek
titokzatos teljessége fölé
hajoltál, mikor először figyelted,
és elfogadtad mint jelenvalót.
Elállt talán a szívverésed is.
Észrevétlenül lettél az övé,
már színes álmokat szőttél köré!

Nem tartottál attól, hogy megelőz
egykor futásban, észjárásban és
evilági boldogulás szerint;
másképp rendez gondolataid,
lemondani-bizakodni tanít:
mulandóságod, lombod leszakad,
s ujjaid végén, mint faragott bölcsőt,
úgy ringatod a holdat!

Bal arcom fenyőerdők után könnyes.
Jobb arcom fehér juhar árvasága.
Húrjaim távolodó madarak.
A kulcs? Egy elgázolt galamb mellében.
Arctalan sorsunk simán tovahajt -
félbehagyott dalok tartanak ébren.

Hangol az ősz, hajnalban hangverseny lesz!
Idő hullámszik, megzendül a part:
szólítanak. Vonó simul kezedhez.

Félidő

*félbeszakad a dallam és a fény
a beállt csöndben félelmek születnek
rigók hevernek sziklák tetején
már sír a vessző és a gyökér retteg
mit tudom én ki hallgat ki nem él
hatalmas tölgyek száradni akarnak
futótűz jó ránk küszöbünkig ér
álmok szemgödrén veresgyűrű sarjad
harsog a táj elzsibbad az alázat
elfogy a forrás ideje letelt
vak toronyórák mind neked rozsdáznak
sírhatsz elhagylak rád marad a kert*

Biztos menedék

Napokig lested hold alakulását,
bőröd beitta illatát a helynek,
volt álomnesz, és zendülés, mely fölver,
és voltak évek: öröknek hitt formák,
és zöld kalászkok, és beérett kertek...
Észre sem vetted, közel jött az este,
árnyékjuhait egy helyre terelte,
kolompokat hangolt a kaszakővel,
a patakvízzel...

Kihaltak már az otthont jelző hangok.
A szívünk, mint a macska, elcsatangolt.
Repedt a dal kancsója: nem szól tisztán.
Sírasd a völgyet: szóitalan harangod.

Ha tehetném, csak ezt a verset írnám.
Számúzném magam a lepusztult helyre,
bevert kapumat sem állítanám föl,
kutamat hagynám kővel betemetve;

de makacs a víz, a kiáltás: föltör
s elmossa szennyes hírét, lábnyomát
vadidegen időnek! Ág helyét
varázsütésre átveszi az ág,
hogyan megbékülj, mint sorsával az árva,
s óvjon a csönd, mint biztos menedék -
szőlő fut fel a korhadó gerendákra.

Pasztell

két tó szemüveg békalányt fészül a fűzfa
tiltott terület nincs itthon a fogadósne
táncos kezeken szárít a szél árnyékkesztyűt
két kút könnyezik fülemüle hallgat

sünnről szól a dal titkot súg a híd a holdnak
kényes csemeték gyökere lazul
láttam szavaid felhagyott ösvényre tértek
tüskés ébredés bontja lelkemet

kösd fel sarodat hosszú vándorlásod kezd el
minden elveszett ne keress tovább
messze tavaszok olvadnak a hegytetőkön
ködsíp ködmadár sír a völgyeken

Táviratok

van aki él van aki retteg
ott ülsz az égi grádics alján
narancsillatú szelek járnak
szó moccan gyökerek között
szobádba fecske költözött
ágy alatt pókfiak születnek

halat sütnek az alvilágban
elrejtett pénzek lángja kél
szomjas az este vízre hajlik
röpködnek sajgás denevérek
lassan szívódik föl a méreg
kiszáradt ajkú tölgyek vallanak

hűtlen lesz hozzád vágy és gondolat
hűvös a semmi pillantása

Vadászat

Szavak fehér rókái jártak itt!
Fülest hajtottak, új csapást kerestek,
itt tapodták a csendet hajnalig!
Rendjük a fogyó holdban öltött testet.

A szárnyas szerelem is csak bagoly
a mindenfélék erdei rendjében:
alszik, öl, rejtekágán rostokol
örökké lesben és örökké étlen.

Felragyog a táj, mint a víztükör.
Nyugodt, mint bejáratott hangszerek.

Figyel a szó - egy pillanat s kitör:
zsákmánya vágy és néma képzelet.

Gesta

a szél mezítláb debrecenbe ér
fehér a nyár a bánat is fehér
ma házatok padlásán hold lakik
árnyék nyújtózik pinceablakig

vasajtó véd leláncolt könyveket
nyulánk tutajra száll a kisgyerek
süllyed az éjféli fölrepül a nap
mocsárba fúlnak színarany hadak

szaladj világgá nincs helyed sehol
bohóc a villám fellegen lohol
bohóc a lélek álmában beszél
sarut szárít szökőkúton a szél

Önként

Majd elhagyom nyugalmam önként;
házat, csöndet és gyermeket.
Fehér szavakból vertem ösvényt;
könnyű lélekkel elmegyek,

vakmerő szívvel, fénylő szemmel,
végre legyőzött félelemmel
valahová, ahova már
álmban sokszor megérkeztem.

Eltűnt napok partjainál,
önmagán való végtelenben
fehér szavak ösvénye vár,
rejtelmek kéklő szárnya rebben,

s te sem tudod már, hogyan történt,
örvénylik a világ veled,
és elhagyod nyugalmad önként,
hogyan megfoghasd a kezemet.

A kiáltás

Elrejtőzik, mint hab a kő alá
víznyugaton, s úgy zuhog, mint a vér
az élő barlang rejtett folyosóin.

És mit tudod te még, hogy mennyit ér.

Elrejtőzik, mint nyár heve az őszbe,
a télbe. Tiszta sötétbe feredőzik!

Fölötte romkápólnát bont a szél
és óriási kakasborozdákat,
nyárlombbal hervad el a pillanat:
nem fordulok - nem szólhatok utánad.

Húrjaidra csillagok hullanak.

Ha majd kitör, előnt vízkeleten,
s körülölel a boldog sodrú béke,
ki elveszettnek hitted mindened,
letérdepelsz egy tatárdomb elébe:

kiálts! Szétrebben ezer denevér -
nevünk alszik a függő köveken.

Kiálts: a visszhang bárhol utolér,
s a patak sodrát - feléd - követem.

Jeladás

tornyokon túl kanyargó régi utcák
között még érzi lombjait a kert
várja szárba szökkent hűtlen fickóit
gyümölcsdézsmálóit párat még rejt
idei vacsorából idei
napnak és holdnak félénk sugarából

amerre jártál járt a csönd veled
nem fogott kézen kísért mint az árnyék
fölkeresett tetőt labdateret
szélküllő volnék ösvényedre látnék

jaj készülődsz már megmosódsz a tenger
a földi másság vizeiben is
nem gondolsz svábhegygel csalárd kelettel
leszámolsz janus-arcú csöndjelekkel
köd lakik minden árva kert felett

tornyok közt rejtezem vadszőlőinda
szavaiban fölismersz hogyha kék
reggeleken ablakodat kinyitja
tenger felől jött borzas szélkerék
s napod előtt kerek homály terem
s kék árnyék gyúl a lélegzeteden

A többi

Elalszik majd a hívás, mint a gyertya.
Hidak pillérét hó rajzolja körbe.
Hajnalseprűkkel szavaink behordja
az olvasztóba felejtés-anyó!
Könnyedhez készít illatos kalácsot;
meggyógyítanak házi jótanácsok,
s kerül majd, hogyha elmerengénél,
halaszthatatlan megtennivaló.

A járdasziget békéje vagyok,
nem kezdet, nem cél utazásodon.
Kitalálható történet vagyok,
égabroszon szétmorzsált holdkenyér.
Elalszik majd a hívás, mint a gyertya:
volt-nincs. A többi
kínzó hófehér.

Elveszítlek

rózsa nyílik holdvilágon
elveszítlek fáj a szó
búcsúsípod kútba hullott
dér virágzik csönd sóhajt
zegzugos kert otthonom
kék ködökben kék magasság
szállj magadba vess magadra
megrepedt a hírharang
ében szél csiszolja arcod
elvirult meleg dalok
zizzenő nyomára leltél
megremegsz fehér köveknél
sírj hiába sírsz

Mint holdfényt a fák

Fellelgepaláston, csillaghálón át
súgjon neked a csönd jó éjszakát,
öleljen puha testű nyugalom
álomba: és mint friss havon,
selymes ábrándok lassú dombjain
vezessenek altató szavaim,
ringassanak keringő vérárammal,
csitítsanak dobogó ritmusokkal.

Hagyd, hogy az éjjel, mint jóízű sóhaj
messze sodorjon minden érthető
és érthetetlen sebtől, félelemtől.
Hagyd, hogy emeljen ködkarjaival,
terjedjen benned hullámaival,
s akkor fellegen, csillaghálón át
engem is érzel. Mint holdfényt a fák.

Hagyaték

A méltóság? Szarvasbogárrá váltott,
eltűnt, körülrepülni a világot;
minden öröklött könyvtár penész tárgya,
szerelmi bánatod unalom rágja;
ki sarjadoznék, nincs bokor már,
önpartjaidra bujdokolnál,
bevetésre kész a hajóhad:
szólíthatod szárnyas hajódat.

Halljátok testvéretek riadását,
elmúltát szemeitek félve lássák,
hagyjátok jéggé válni, mélybe szállni,
hadd bántsa, rejtse, érdekelje bármi,
engedjétek szökni fojtó köréből,
és visszatérni, hogyha visszahőköl,
mert mindenki ti magatok szöktök,
és átkozzátok ezt a földi börtönt,
mert mindenki, akit megítéltek,
tirajtatok ítélnék a törvények!

Ha kicsit jöttem, hamar hazatérek,
leszek Erdélyben szép magyar kísértet,
még álmaitokban is megkísértlek,
és tiltakozhattok: tudlak, kísérlek;
megvolt az osztály, hátamon a házam,
függhetünk szélbe suttogott fohászon,
máig sem értjük, mi és miért történt:
nyomorúságunkat őrizzük önként.

Karnevál

Ímé a hűtelen barátok klubja!
Nem rendelünk és nem fogyasztunk.
Jöhet, ki nyűgeit megunt!
Ímé a hűtelen barátok klubja.

Nincs zsebórád? Szívem fogadd el:
folyton ketyeg, megbízható,
s csenget, ha kell, mint régi bakter.
Nincs zsebórád? szívem fogadd el.

Ne félj, a halál is csak álarc,
őrizd a titkok melegét.
Önnön medredből is kiáradsz,
ne félj, a halál is csak álarc.

Farsang vagyon! Vesszen a háború.
Ki olvas verset a Perzsa-öbölben?
A kegyetlenség ma még kiskorú.
Farsang vagyon. Vesszen a háború!

Ha mit sem értünk, mosolyoghatunk:
lovagi játék!, veszedelmes bálók!
Van jelmezünk és temetőkapunk.
Ha mit sem értünk, mosolyoghatunk.

Lejárt szavatosság

Nem vagyok itt, ha látsz, nem én vagyok.
Barna szárnyammal vizet csapkodok.
Vadkacsahangon mondom versemet.

Indulnak korhadt malomkerekek,
ráfordulnak a szikkadó időre,
forognak, vélem járnak körbe-körbe:
láthatatlan képsor a billentyűkön
kékalgás tóba kényszerít merülnöm.

(Idővizeken vitorlás szavak.
Csöpp fények hullámágyban alszanak.
Szélinga jár, kócolja a napot -
az árnyékkal kettesben vagyok.)

Csobog a csönd - a tó, a szív verése
halkul: az ősz hintója már beáll.
Rój jelet ágas ostora nyelére:
még ittfelejt gondod partjainál -.

Még ittfelejt, még hangodat lebontja
tagolatlan sóhajjá, színtelen
zörejjé, s lesz lejárt alakod foglya -
csitt, itt a perc:
bukj át a fejedén.

Tűz, víz

*omlik a part elszivárog a víz
gondolj az égre védtelen magányos
madárt hullámot sóvárogva visz
vég nélkül terjed megtér önmagához
tart a jövő gyermekkezeivel
mocsarasodnak meghitt útjaink
mindegy lesz majd mit vélsz miben hiszel
milyen a láng a füstjel hova int
házat cserélnek féktelen szelek
tölgyet ültetsz színjátészó ingoványba
ki sejtene hová mivé leszek
kinek a bújja vagy vigasztalása*

Lehelet

nyers szavak sisakrostélya mögül
érezik a visszafogott lehelet
a lélekmadár álmodon megül
elmúlás incselkedik teveled
ha hozzászoktál béklyóidhoz kedves
ha fázol mikor acélsodronying
nem vérzi tested nem tapad ínyedhez
pörlekedő nyelv élsz szabály szerint
már nem te vagy csattoghat bár a szélben
pajzsod sisakforgód és sarkantyúd
nem vagy sehol lelked szomján és étlen
mellvasak nélkül léthe felé fut

Filmvázlat

Lesz tintatartó, tollvonásra.
Lesz könyvre hajló buksi lámpa,
kályha is, szomorúság ellen,
Petőfi-sors diákszívekben,
lépcső, hazafelé rohanni,
kapu, lehessen jól becsapni,
(s egyszer minden viszály elévül:)
utca, fákkal. Névtábla nélkül.
Lesz ablak, látni fecskeszárnyat,
lesznek kilincsek, záró zárok,
értelmet nyitogató versek,
udvar, hol bárki verekedhet,
és csengőszó, és televény csönd,
szünet, visszaadni a kölcsönt,
erős fedél a gondolatnak,
tanító, aki végighallgat,
tanár, hadd adja föl a leckét,
és lesz filmzene, színes festék,
és lesz, és legyen, és maradjon
két gyermekemnek játszótársa:
indok az itthonmaradásra.

Kotta nélkül

látogatásunk végleg elnapoljuk
szólj virginál a szó zizeg susog
ajkak zsibbadnak kitágul az orrlyuk
pajzsukra fekszenek a parthusok
ne várj szelíd rokon már égi vendég
leszek tedd el pótkulcsodat
sóhajt a hangszer forgácsokra szedték
dobol a gyertyaláng érchangot ad
mihamarabb add el a földed házad
nem a tiéd a húr a hely a hó
a nap a perc pusztuljon aki lázad
szakad a part és süllyed a hajó
ne haragudj kósza zengés terelget
fölösleges fehér homály szerelmed
föld-ég nyílik illő hogy beleláss már
zengő ladikba hullanak a versek
te se keress régóta nem kereslek
szólj virginál zendülj a zuhanásnál

Gyűrű

homályba hullsz szomjúságod viszed
bármit előidézni egyszerű
szellő világít dél fakaszt vizet
áradó pusztulás gyűrűje vág
magával ránt mint fonalat a tű
minek a láng a hang a vers minek
nem voltak lelkek födelek és fák
nem volt pörlekedés és szerelem
nem volt ha nincs

és lám a semmi roppant tényszerű
frivol emlékezés könyörtelen
csak képek összefüggéstelenek
könnyen fut át arcokon éveken
nem éleszt megérint pillant leejt
elront

az elveszített partokon
időznek forgács testű vérrokon
tetszhalott tárgyak felismerhetetlen
alkatrészek homok-kezű hullámverés-kezű
tengerészek lepusztult mondatrészek
s a vágyódás vak keselyű

A liliomokért

Ha vártalak (és sokszor vártalak),
könnyű volt testem-telkem, mint a hab,
az idő boldog csöndbe öltözött,
liliom sarjadt égett nád között;

a vágy harangszavú hullámait
körbezengette, átszakadt a híd,
áradt a víz, omlottak kőfalak,
és zakatolt az ábrándok alatt

a vér körpályás, élő rendszere;
váltóját későn állította be:
föl-le száguldó lélegzet-csapat
jelezte jöttödet, nyugalمامat -.

Már a medrébe minden visszatért.
Fohászkodjunk a liliomokért:
nekünk bomlottak sugaras és vad
pillanatokban, amíg vártalak.

Vissza

Jótékony este. Elrejti a mocskot.
Nem guberál: gazdag, elégedett.
A kusza házak, mint a hajóroncsok
terpeszkednek szűk vacsorák felett;
hamar kifárad bámulni a lámpa
a semmibe, s mint vaksi denevér,
belebólint a fordított világba;
bőrszárnyú percek titkos raja kél,

közömbös este, nem törődik velünk.
Hídon a szél szurkos hordót gurít.
Meddő kérdések fénye hull elébünk:
magára vessen, aki elbukik.
Ha elmaradtál, visszatér a mondat;
még van remény, hogy szárnyra kap a csönd.
Eltévedt vágyak lomb alatt lopóznak,
s érzed, a láthatatlan pír előtt.

Riasztó este. Ménesek riadnak,
ledübörögnek fenyves árkokon.
Érthetetlen nyelven mondod siralmad,
vércse kiált, mint számító rokon.
Hiába várlak, keserű az este,
és keserű a nappal és a holddal
lesnem, hogy jössz-e... Már keress te -
vagy legyek elvadult hegyoldal.

Elillanunk

Bitorolván a szarvasok
kedvenc pihenőhelyeit
(a kóborgó szerelmesek
a forrást mindig meglelik!),
felismerve a nyár, a bükk
lombtalan arcát és a táj
értőknek szóló, hallgatag,
kopár, még rügytelen varázsát,
vesződve sárral, akadállyal,
és nem törődve a világgal,
de megrezzenve mégis minden
reccsenő ággal, mint a szarvasok,
és olvadozva, mint a késő,
a legutolsó hófoltok, kapkodva,
akadozva a szóval, a reménnyel,
figyelve, mit vitt el és mit hagyott
a hosszú tél a lélek vadcsapásán,

várva a napfény csodatetteit,
hogy közben lassan eltűnjék az út
előlünk, tűnjék a szorongás
a szemeinkből, s szabadok legyünk!
Elillanunk, sugárrá változottan,
akár a víz a szarvaspatanyomban.

Messze

Számíthatsz rá, hogy előbb vagy utóbb
elveszíted szemed elől az ösvényt;
köréd kúszik a cserje, és a lomb
csalóka zöldjén túl a nap, a hold,
a külvilág más szabályok szerint
működik majd, mint ami most és itt
segíthet élni és tájékozódni

(mit is kerestél? tavaszi helyet
ábrándozásnak, szónak, szerelemnek?
ó, telhetetlen!);

mint a mesében: erdei vizet
kóstoltál, s félsz, hogy állattá varázsol,
a tájat mégis magaddal viszed
(pedig a tájból éppen te hiányzol,
ha majd beilleszkedsz valami más
és kényyszerű és vágyott állapotba);

mind üresebb szívvel ébredsz, naponta
felidézed a rügyező gyertyánost,
a gömbköveket egy patakmederben,
a szélcsendes időt, ha idehozza
a fényhullám a kéreg illatát,
más szabályok közt, de felejtethetetlen
tájak emlékképével zsigereidben
harcolsz vagy túrsz, sóhajtasz, mint a fák,

mint a mesében, bízol önmagadban,
amit nem bírsz le, minden bájolás,
számítasz rá, hogy elődbe is pattan
erdőmanó, segítő óriás;

valamikor fehér titkotokat
megértem majd, magam is ködbe veszve
(ti sarjadoztok terheim alatt):
virágzó vackorfáim messze, messze -

Körpályák

Végül pedig elfogy a víz, a fény,
elfogy a szó: az ember történelme.
Nem hoz csírákat az utolsó növény!
Nem készülünk halálra, szerelemre.

Száraz kutakba titkok holdja tölt
vízízű semmit: szomszédja éjjel.
Mint térképpapír, fölreped a föld.
Csönd gomolyog szerves pályák felé.

Mámoraink nem üzi-örzi bor...
Hiába írtuk s éltük verseink?

Világgá szórhatod, bolygóközi por!
Minden ellobbant szó velünk kering.

-&-